

Petr Kozel, Obyčejní vojáci aneb 1. pěší pluk „Mistra Jana Husi“ v roce 1938.

Diplomová práce FF JU, České Budějovice 2011, 259 s. včetně příloh.

Posudek oponenta:

Vojenské dějiny jsou mnohdy redukovány na dějiny válek – i „obyčejný“ voják obvykle historika přitahuje právě v čase vojenského konfliktu, a to i z hlediska dnešních, moderních konceptů historické vědy, zajímající se o každodennost apod. V tomto směru je práce Petra Kozla jiná, neboť – byť s důrazem na rok 1938 – řeší situaci jednoho pluku v mírových podmínkách první republiky, třebaže v řadě pasáží se objevují okolnosti přípravy na válku (mobilizace apod.), jež se s ohledem na mnichovský diktát z konce září 1938 nerealizovala, resp. byla odložena.

Diplomant evidentně podstoupil velký heuristický výkon, studoval v archivech (zvl. Vojenský historický ústav) i v knihovnách, prostudoval dobové dokumenty i řadu literatury, v tématu se tak bezpečně orientuje a snažil se je ukotvit i metodologicky.

Diplomová práce vychází ze širších souvislostí Československé armády v éře první republiky, spojující v sobě tradice rakousko-uherské s tradicemi legionářskými, jež byly připomínány výrazněji než ty prvé, v reálném životě armády však asi převažující. Pohybujeme se tak v prostředí vojenských plánů, ale také proměn armády ve vazbě na politickou situaci, jež se – zejména po roce 1933 – začala v mezinárodním měřítku zhoršovat. Centrem diplomantova zájmu je konkrétně pěší pluk Mistra Jana Husi dislokovaný v českobudějovických kasárnách, jeho velitelé, ale zejména běžný život vojáků, k němuž je ovšem obtížné se přiblížit. V tomto směru Petr Kozel dokázal vytěžit denní rozkazy a další archivní materiál a ukázal, že poznat obyčejný den obyčejného vojáka v mírové situaci je možné, stejně tak upozornil ale i na řadu festivít, které se v armádě odehrávaly, včetně jejich typologie a role „přechodového rituálu“ vojenské přísahy.

Práce přibližuje denní řád i velké dějiny pluku zejména v roce 1938, přináší řadu nových poznatků, na druhé straně se samozřejmě nevyhnula určité popisnosti, čehož si je diplomant vědom (mj. na to upozorňuje v závěru práce, s. 213). Je to ovšem do značné míry pochopitelné, neboť zobecnění je mnohdy obtížné až nemožné. Např.

z jednoho doloženého sexuálního deliktu vojáka těžko cokoli zobecňovat z hlediska normy a jejího překračování v běžném životě. Do budoucna by ovšem toto interpretativní prohloubení výzkumu slušelo.

Práce je psána srozumitelným jazykem, jazykové prohřešky jsou spíše ojedinělé (překlepy, ev. opakování slova či neologismus typu „ochotnost“), práci vhodně doplňují rozsáhlé textové i obrazové přílohy (s. 226-259).

Diplomovou práci Petra Kozla rád **doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm výborně.**

doc. PhDr. Bohumil Jiroušek, Dr.

České Budějovice 11. srpna 2011